

Διάταξη Θεματικής Ενότητας ΒΙΗ622 / ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σχολή	ΣΑΚΕ	Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών	
Πρόγραμμα Σπουδών	ΒΙΗ	Βιοηθική – Ιατρική Ηθική	
Θεματική Ενότητα	ΒΙΗ622	ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	
Επίπεδο	Προπτυχιακό	Μεταπτυχιακό	
		Μάστερ	Διδακτορικό
		✘	
Γλώσσα Διδασκαλίας			
Τύπος Διδασκαλίας	Εξ αποστάσεως		
Τύπος Θεματικής Ενότητας	Υποχρεωτική		Επιλογής
			✘
Αριθμός Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων	Σύνολο	Φυσική Παρουσία	Τηλεσυναντήσεις
	4	0	4
Αριθμός Εργασιών	2		
Υπολογισμός Τελικής Βαθμολογίας	Εργασίες	Δραστηριότητες	Τελικές Εξετάσεις
	30 %	10 %	60 %
Αριθμός Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)	10		

Περιγραφή Θεματικής Ενότητας

Η Θ.Ε. «Βιοηθική και πολιτικές υγείας», έχει ως προαπαιτούμενο την παρακολούθηση των εξής Θ.Ε. που προηγούνται στο πρόγραμμα: α) Ιστορία των Ηθικών Θεωριών, β) Εισαγωγή στην Εφαρμοσμένη Ηθική και Βιοηθική, γ) Ανθρώπινα δικαιώματα και Θεωρίες δικαιωμάτων. Η παρούσα Θ.Ε. είναι επιλογής και διαφέρει από τις άλλες Θ.Ε. κατά το ότι βρίσκεται πλησιέστερα στο πεδίο της πολιτικής από ότι στο πεδίο της παραδοσιακής ηθικής.

Οι προβληματισμοί στο πεδίο της βιοηθικής είναι πολύ παλαιοί, μπορεί να τους ανιχνεύσει κανείς πολλούς αιώνες πίσω. Στη σύγχρονη εποχή, στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα, η βιοηθική επικεντρώθηκε στη δυαδική σχέση είτε του ερευνητή με το αντικείμενό του, είτε του ιατρού με τον ασθενή του. Μόλις τον 21^ο αιώνα η βιοηθική διευρύνεται για να περιλάβει συζητήσεις σχετικά με ομάδες, πληθυσμούς και συστήματα υγείας. Αυτό γίνεται κυρίως φανερό στις περιοχές όπου η βιοηθική συναντάει α) τις πολιτικές υγείας και β) τη δημόσια υγεία.

Οι δημόσιες συζητήσεις περί των πολιτικών που πρέπει να υιοθετηθούν στον τομέα της υγείας κατά κανόνα αποφεύγουν να μπουν σε βαθύτερο φιλοσοφικό επίπεδο. Η βιοηθική από την άλλη μεριά, ενώ μπαίνει πρόθυμα σε βαθιές φιλοσοφικές θεωρήσεις, αναγνωρίζει ότι στις πολιτικές συζητήσεις το ζητούμενο είναι να καταλήξουμε σε πολύ συγκεκριμένες αποφάσεις που θα γίνουν πράξη και αυτό συχνά ξεπερνάει τα παραδοσιακά όριά της. Η σύνθεση είναι δύσκολη αλλά αναγκαία.

Στόχος αυτής της Θ.Ε. είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις διαδικασίες και τα προβλήματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό των πολιτικών υγείας. Τα προβλήματα αυτά είναι αφενός τεχνικά και αφετέρου ηθικά και

πολιτικά. Τα πρώτα είναι προβλήματα που σχετίζονται με την ανάγκη για αποτελεσματικότητα, ενώ τα δεύτερα είναι προβλήματα που ανακύπτουν από συγκρούσεις στο πεδίο των αξιών. Ωστόσο, ένας ξεκάθαρος διαχωρισμός «τεχνικών» και «ηθικών» προβλημάτων είναι αδύνατο να γίνει. Ο μεν χειρισμός των τεχνικών προβλημάτων γίνεται με διαδικασίες, μεθόδους και εργαλεία που για να δώσουν αποτελέσματα εφοδιάζονται με κριτήρια που έχουν ηθικό αντίκτυπο, τα δε ηθικά και πολιτικά προβλήματα στο πεδίο της υγείας χωρίς να παύουν να είναι φιλοσοφικά, είναι περισσότερο εφαρμοσμένα από ότι σε άλλα πεδία, έτσι ώστε ερωτήματα περί αποτελεσματικότητας να υπεισέρχονται και να επηρεάζουν τις ηθικές μας κρίσεις και τις πολιτικές μας θέσεις.

Από πρακτική άποψη, το βασικό ζητούμενο μιας πολιτικής υγείας είναι το πως θα θέσει τις προτεραιότητες ανάμεσα σε γεωγραφικές περιοχές, μονάδες υγείας, κατηγορίες ασθενών, είδη θεραπείας, κλπ. Ειδικότερα, το θέμα της κατανομής των, πάντα περιορισμένων, πόρων σε εναλλακτικές χρήσεις είναι ζωτικής σημασίας. Τα μαθήματα αυτής της Θ.Ε. ξεκινούν από τα περισσότερο «τεχνικά» ζητήματα των διαδικασιών, των μεθόδων και των εργαλείων αυτής της κατανομής. Από ηθική και πολιτική άποψη, το βασικό ζητούμενο είναι ένα «δίκαιο» σύστημα υγείας. Τα μαθήματα μπαίνουν στη συνέχεια σε ζητήματα ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Κατόπιν γίνεται γίνεται μια αναφορά στις παραμέτρους μιας ηθικής της δημόσιας υγείας, με τα σχετικά κριτήρια να διαφέρουν από εκείνα της παραδοσιακής κλινικής ηθικής και της βιοηθικής. Τέλος, γίνεται μια αναφορά στο νομικό πλαίσιο που τίθεται από διεθνείς συμβάσεις και διακηρύξεις στον χώρο της βιοηθικής.

Προ-απαιτούμενες Θεματικές Ενότητες

BIH511	Ιστορία των Ηθικών Θεωριών
BIH512	Ανθρώπινα Δικαιώματα και Θεωρίες Δικαιωμάτων
BIH513	Εισαγωγή στην Εφαρμοσμένη Ηθική και Βιοηθική

Συν-απαιτούμενες Θεματικές Ενότητες

--	--

Σύνθεση Βαθμολογίας			
Τρόπος Αξιολόγησης	Βαρύτητα στον τελικό βαθμό	Φόρτος εργασίας	
		Ωρες	ECTS
Εβδομαδιαίες Διαδραστικές Δραστηριότητες	10 %	12,5-15	0,5
Εβδομαδιαία Μελέτη	0%	125-150	5
Εργασία 1	15 %	37,5 - 45	1,5
Εργασία 2	15 %	37,5 - 45	1,5

Τελική/Επαναληπτική Εξέταση	60 %	37,5 - 45	1,5
Σύνολο	100%	250-300	10
Κανονισμοί Βαθμολογίας και Τρόποι Αξιολόγησης			
<ul style="list-style-type: none"> • Ένας/Μια φοιτητής/-τρια βαθμολογείται με 9, εάν συγκεντρώσει το 90% της πιθανής βαθμολόγησης, δηλαδή, $90\% \cdot 10 = 9$, και ούτω καθεξής. • Βαθμός επιτυχίας (Passing rate) <ul style="list-style-type: none"> ○ 50% στις Γραπτές Εργασίες ○ 50% στις Διαδραστικές Δραστηριότητες ○ Δικαίωμα συμμετοχής στις τελικές εξετάσεις μιας Θ.Ε. έχουν οι φοιτητές/-τριες που κατοχύρωσαν τον ελάχιστο απαιτούμενο βαθμό ($\geq 50\%$) τόσο στις Γραπτές Εργασίες όσο και στις Διαδραστικές Δραστηριότητες ○ 50% στην Τελική εξέταση <p>Αν ένας/μια φοιτητής/-τρια συγκεντρώσει βαθμολογία με δεκαδικό ψηφίο, τότε αυτό στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μισή μονάδα.</p>			